

## ภาคผนวก ก

## สถาปัตยกรรมธรรมชาติบ้านดิน

ความหมายของ สถาปัตยกรรมธรรมชาติบ้านดินนั้นหมายถึง ปรัชญา หรือ แนวความคิดในการก่อสร้างอาคาร ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้วัสดุพื้นถิ่นในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม ต่อระบบนิเวศ และวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น รวมถึงเป็นสถาปัตยกรรมที่มีส่วนช่วยในการประหยัดพลังงานและประหยัดพลังงาน เนื่องจากเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และสามารถหาได้จากท้องถิ่นนั้นๆ ท้ายที่สุดสถาปัตยกรรมบ้านดินยังเป็นสถาปัตยกรรมที่จะเป็นส่วนช่วยหลอมรวมความสัมพันธ์อันดีงามของคนในชุมชนนั้นๆ

สถาปัตยกรรมธรรมชาติบ้านดินในประเทศไทยนั้นส่วนมาก จะเป็นการก่อสร้างด้วยระบบการก่อสร้างด้วยอิฐดินดิบ (Adobe) ซึ่งเป็นระบบการก่อสร้างที่ใช้ส่วนของผนังบ้านเป็นส่วนรับน้ำหนักหรือเรียกระบบการก่อสร้างลักษณะนี้ว่า ระบบผนังรับน้ำหนัก Load Baring Wall ซึ่งการก่อสร้างในลักษณะนี้ จำเป็นต้องใช้การขึ้นรูปก้อนอิฐดินเหนียวดิบ (Adobe Brick) ในการก่อสร้างเป็นผนังรับน้ำหนัก ของบ้านดิน ขั้นตอนการขึ้นรูปก้อนอิฐดินเหนียวดิบด้วยวิธีการแบบชาวบ้านนั้นสามารถทำได้โดย การใช้เครื่องมือที่เรียกว่าไม้แบบสำหรับการทำอิฐดินเหนียวดิบ ซึ่งสามารถทำได้จาก การใช้ไม้แผ่นแบ่งเป็นช่อง ปริมาตรเท่ากับอิฐที่ต้องการคือ กว้าง 8 นิ้ว ยาว 14 นิ้วหนา 4 นิ้ว ซึ่งเมื่อได้อิฐดินเหนียวดิบที่ต้องการแล้วจึงจะทำการตากอิฐดินเหนียวดิบให้แห้งสนิทพร้อมใช้งานโดยตากอิฐดินดิบประมาณ 7 วัน หลังจากนั้นจึงทำการดำเนินการก่อสร้างบ้านดิน โดยหลังจากการก่อสร้างบ้านดินด้วยอิฐดินเหนียวดิบ แล้วเสร็จ ขั้นตอนที่ยอมรับต่อมานั้นคือการฉาบผนังภายนอกของบ้านดินด้วยดินเหลวสำหรับการฉาบ ซึ่งได้จากการผสมดินเหนียว น้ำทรายละเอียด ฟางสับหรือแกลบ น้ำมันพืช และแป้งเปียกหลังจากนั้นจึงทำการก่อสร้างหลังคาบ้านให้แล้วเสร็จ ซึ่งหลังคาของบ้านดินนั้นสามารถเลือกใช้วัสดุได้หลากหลาย แต่โดยมากจะนิยมวัสดุที่หาได้ง่ายจากท้องถิ่นนั้นๆ

โดยสรุปแล้วสถาปัตยกรรมธรรมชาติบ้านดิน ถือเป็นสถาปัตยกรรมที่เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย ในส่วนชนบทของประเทศไทยที่ต้องการจะมีที่อยู่อาศัยที่สามารถ ตอบสนองต่อความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของพวกเขาเหล่านั้นได้ และสามารถช่วยให้การ

ดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างปกติสุข อันเนื่องมาจากการมีที่ดินร่นเต็อดร่อนในการกั้ห้ยืมสินเพื่อนำ  
เงินมาปลูกบ้าน เพราะสถาปัตยกรรมบ้านดินนั้น มีเพียงร่างกาย และแรงใจประกอบกับเงิน  
เพียงเล็กน้อย ก็เพียงพอต่อการสร้างสรรค์ สถาปัตยกรรมทางเลือกบ้านดินได้

บ้านดินที่มีการปลูกสร้างจากอิฐดินเหนียวดิบนั้นสามารถออกแบบให้มีความน่าอยู่ได้  
ไม่แพ้บ้านก่ออิฐฉาบปูนทั่วไป ดังภาพแสดงต่อไปนี้

